

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om den Lancasterske Methode

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 1508. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1819_347-txt-shoot-idm172/facsimile.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

korrekte Sandhed, at Gæbet ene gjorde hidtil aldrig Sagen klar, samt at hvad der hos visse Folk, og under visse Omstændigheder, var et godt Gæb, blev et Mis-Gæb, naar det under andre Omstændigheder anvendtes.

Heraf følger nemlig, iblandt Andet, at en Lære-Maade, som paa sit Sted, og til sin Tid kan være fortræffelig, dog ligesuldt er usikker til at gøres almindelig, eller bestemmes til en ufravigelig og uforanderlig Rets-Enet ved Undervisningen. Skolen udtrykker nemlig det reiste af alle menneskelige Forhold, da Undervisningens Held usfridig beror paa Lærernes og Lærlingens Villie; men Skolen beregner tillige en Værel-Virkning, som nødvendig afhænger af Tønerne hos Lærer og Lærling, der, som man veed, ere hoist forskellige, og, at under dette Forhold enhver paa sin egen Maade, hvor dan den saa for Resten er, maa skede, isseberer at gavne, lamme og besvære, isseberer at lette og befærde Undervisningen, mener jeg, er indlysende.

Naar altsaa utværfede Skole-Mænd, til en vis Tid, og hos et vist Folk, ere enige om, at en eller anden Methode er under nærværende Omstændigheder, den gavnligste, da tænner jeg ikke rettere, end at Alt hvad der, Skolen offret, kan gøres til dens Indførelse, er, at saavidt muligt, alle nærværende, og fremfor Alt alle tilkomende Skole-Lærere gøres bekendte med den; medens det overlades til dem selv, om de vil følge den; naar de kun bringe deres Lærlinger saa vidt, som det ved Erfaringen er bevist, at de, ved hiin Methodes Anvendelse kan bringes. Er da Methoden virkelig den bedste, man kiender, da vil den af sig selv blive herskende, til man opdager en bedre; svarer den derimod ikke til sit Nær, hender den, som vel er, af sig selv, og staaer i intet Tilfælde i Veien for det Bedre, som altid er i Vente, om det ikke alt er tilfaldt.

Anvende vi nu disse, som mig synes, seklare Sandheder paa den Lancasterske Methode, da mener jeg, der er klart, at den i det Mindste ikke blandt os kan almindelig indføres uden storste Skade for Almue-Undervisningen, thi langt fra at alle vore fondige Skole-Mænd skulde være enige om dens Fortrinlighed, har end ikke en

Eneste af dem givet den offentlig Vidnesbyrd; ligesom den da endna er saa aldeles ny iblandt os, at de Lærere have mere end en dunkel Forestilling om dens Værdighed, og det Ingen kan have Erfaring om dens Gavnlighed i Danmark's Almue-Skoler.

Det siger der det Inter. Alt hvad man kan fortælle os om Methodens Under-Værker i fremmede Lande; thi deris maa den Døstowitsch og Pestaleziske Methodes Historie tude os, i saa henfærende langt heller at være vantree end lettroende, og deels læser Historien os noksom, at hvad der kan tællés og staae an i Frankrig, eller i England og Nordamerika, kan være saare uovervejeligt i Danmark. Hvad vi ellers ved lige Veligheden pieder, endog saa alt for meget, at sige Die paa, var Dommen i det protestantiske Rydsland, men de gaar; saavidt jeg veed, aldeles i mod den Lancasterske Methode, og kiender det ingenlunde afbeviser dens Fortræffelighed, lyder det og dog, med langt mere Omhuagelighed at prøve, og langt mere Forsigtighed udbrede en Methode, der mihager Europas stærke Skole-Mænd, og de Folk vi giennem Korhunderder hvo nærmest haue Træ og aandelig Udvikling tilfaldt med.

Hvad der udenfra kunde anbefale Danske Methoden, fattes da, thi at der ikke kommer an paa Antallet, men paa Værdigheden af dens udenlandske Venner, er saa klart, at det i Danmark, hvor vi til Lykke sulde Lærere, kiender Paven havde langt flere Følgsende, at det der, siger jeg, ei burde nævnes, hvis man ikke virkelig havde beraabt sig paa de mange Stemmer Methoden havde for sig i heel og halv catholiske Lande, blandt Kvætere, Methodister og Andet, hvis Velsedning vi meget maare fræbede os.

Ved sig selv altsaa: ved sin Overensstemmelse med den menneskelige Natur i Almindelighed, og Dannemands Vilkaar i Cardeleshed, derud alene er det, Methoden kan vinde sand Fremgang iblandt os, thi deris lærer uanzærlig, at vi give den veer Tilfald, uden hvilket den kun for os er en Skjæde, uden Liv og Kraft, der, ved at fortrænge en bifaldt Methode saa sin Plads, vel kunde fædes; men aldrig gavne.

Hvorvidt nu den Lancasterske Methode selv kan anbefale sig, beror naturligvis deris paa,

